

Posudek oponenta diplomové práce

Vedoucí práce: Mgr. Linda Arbanová Ph. D.

Oponent práce: Mgr. Viktor Čech

Autorka práce: Bc. Tereza Černá

Katedra: KVV **Obor:** Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro ZŠ, SŠ a ZUŠ – výtvarná výchova.

Název práce: Experimentální film a video 2. poloviny 20. století v didaktických souvislostech

Autorka se ve své diplomové práci zaměřila na didaktický potenciál experimentálního filmu a videoartu, vzniklého v 2. pol. 20. století. V první, teoretické části, prezentuje autorka na příkladech pěti autorů a jedné tvůrčí dvojice některé základní aspekty této tvorby a snaží se zde vymezit základní pojmy a terminologii. Současně je zde představená tvorba inspirací pro výtvarně pedagogické projekty didaktické části práce. V poslední výtvarné části pak autorka představuje svůj vlastní tvůrčí projekt pracující s médiem pohyblivého obrazu.

Ona tzv. „teoretická“ část práce je ve svém původním zadání vymezena především z hlediska definování základních pojmů a hlavně pak určení shod i protikladů uměleckých pozic experimentálního filmu a videoartu. Toto zadání jistě autorka jak v rámci úvodu, tak také v postřezích uvedených v medailonech jednotlivých tvůrců nějakým způsobem naplnila. Tato část práce jistě dobře hraje svoji roli úvodu do didaktické části, díky němuž získá v dějinách novodobého umění nepoučený čtenář základní obraz o tvorbě z níž autorka dále vychází. Nicméně autorčino vyprávění je především umně syntetizovaným svodem informací získaných ze základní, v češtině dostupné literatury. Spíše než o teoretickou úvahu se jedná o poreferování o umělecko-historické situaci daných popisovaných médií na vybraných příkladech. Je jistě pochopitelné, že autorčino uvažování nad tématem se oproti původnímu zadání nějakým způsobem posunulo a tam zadaná více „teoretická“ literatura se jí nemusela hodit, přesto však poněkud postrádám hlubší vhled do teorie pohyblivého obrazu, ať už z jakékoliv teoretické pozice. Současně zde do jisté míry vystupuje slabina spočívající ve využívání jen oné v češtině dostupné literatury a absencí dnes nepostradatelné, alespoň základní orientace po aktuální anglicky psané odborné literatuře. To platí jak o umělecko-historických přehledech (třeba by se hodila znalost základní publikace Video Art Michaela Rushe) nebo teoretických textech (například antologie Moving Image z roku 2015). Jelikož však význam této diplomové práce leží především v jejích dalších dvou částech, nepokládám tuto slabinu (která se ostatně mezi diplomanty vyskytuje poměrně často) za natolik zásadní. To co však pokládám za základnější problém je, že možná i díky použitým zdrojům autorka nerozvíjí svůj pohled na danou tvorbu směrem do současnosti. Pokud ve světovém umění časově končí příkladem Douglase Gordona (po němž již následovalo mnoho dalších tvůrčích generací), tak v případě domácí tvorby se ani pomalu nedostane k samotnému českému

Videoartu a končí u jeho pravěku v tvorbě Petra Skaly. To může být slabinou již proto, že se tím vzdává jedné z výsad které nám poskytuje současné umění při dialogu s divákem – totiž aktuálnosti jeho řeči v rámci dobové obecné kultury v níž se recipient či uživatel pohybuje. To je vzhledem k možnostem, které poskytuje didaktická a výtvarná část z hlediska práce se současnými technologiemi poněkud škoda.

Didaktická část diplomové práce výstižně a systematicky popisuje autorčinu pedagogickou činnost s několika vybranými vizuálními technikami (animace, práce s předměty, inspirace statickými záběry Andyho Warhola atd...), které jsou vzhledem k možnostem práce s dětmi na základní škole myslím vybrané velice citlivě. Zde nelze mít zásadnější výhrady ke kvalitě autorčiny práce, možná jen jistou roztříštěnost témat s nimiž se pracuje (které ale dobře doplňují to co bylo probráno v části teoretické).

Poslední, výtvarná část práce navazuje na linii tématu, které se nějakým způsobem vyskytlo i v obou předchozích částech, totiž konfrontaci statického obrazu jako zmraženého snímku a jako živého, jen zdánlivě statického videa. Autorka tím rozvíjí téma které nejen že se vyskytuje například ve zmíněné práci Andyho Warhola, ale také nás uvádí blíže k současným strategiím s nimiž pracuje řada umělců v oblasti digitálního obrazu (zase zde můžeme litovat oně zmíněné absence autorčina zájmu o současnou teorii umění a pohyblivého obrazu).

Výsledný celek diplomové práce musím označit za zdařilý. Autorka prokázala svoji schopnost propojit jednotlivé části práce do logického a provázaného celku a také dovednost práce s využitými prameny v rámci akademicky strukturovaného textu. I přes zmíněné výhrady (které ale pokládám za obecněji rozšířený nešvar), tak práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Nakonec pokládám autorce doplňující otázky:

1. Napadl by vás nějaký zajímavý příklad práce se statickými záběry v současném videoartu či experimentálním filmu (myslím tedy cca tvorbu posledních 15 let)?
2. Můžete uvést nějaké příklady teoretických pozic současných umělců, kteří se vyjadřují k využití práce s pohyblivým obrazem v reakci na současnou masovou vizuální kulturu?

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 3. 1. 2017

Mgr. Viktor Čech